

Úvod k časopisu „Religiózna a duchovná poézia” (2)

Pochválený bud' Ježiš Kristus! Boh vám žehnaj!

Laudetur Jesus Christus! Beneficiat vobis Deus!

Ἐυλογῆμενος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς! Ὁ Θεὸς ὑμᾶς αὐτοῦς ἐυλογεῖ!

Vítajte na webových stránkach medzinárodného vedeckého časopisu Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education („Religiózna a duchovná poézia : Medzinárodný štvrťročník náboženstva, kultúry a vzdelávania“). Ide o časopis (zakladaný ako štvrťročník) s interdisciplinárnym profilom, zameraný na problematiku kresťanskej religióznej a duchovnej poézie z rôznych aspektov – teologického, filozofického, literárneho, jazykového, kultúrmovedného, psychologického, pedagogického a historiografického. Multidisciplinárny, kultúrny a vzdelávací profil časopisu umožňuje, aby na jeho stránkach boli predstavené vedecké teórie a úvahy týkajúce sa biblickej poézie, bohoslužobnej (liturgickej) poézie, religióznej (náboženskej) poézie prítomnej v prúde kresťanskej tradície mnohých národov od staroveku cez stredovek, novovek až do súčasnosti (tiež kresťanskej inšpirácie v poézii). **Katolícka** (rímskokatolícka, gréckokatolícka atď.), **pravoslávna** a **protestantská** tradícia v religióznej poézii spoluvytvára vzájomne sa dopĺňujúce dedičstvo kresťanskej poézie Európy, ktorým sa chceme vzájomne obohacovať. Kresťanská básnická kultúra je skúmaná odborníkmi rôznych krajín z rôznych aspektov v súlade s hľadáním pravdy, chápanej tradične ako zhoda poznania so skutočnosťou. Predmetom nášho výskumu sú okrem iného Pravda, Dobro, Krása, Posvätnosť religióznej poézie. Tematický záber textov, ktoré publikujeme, sa týkajú vied o človeku (**tvorca i príjemca religióznej poézie**) a jeho diel v podobe **religióznej poézie**. Umožňujeme prezentáciu výsledkov výskumu fenoménu religióznej a duchovnej poézie predstaviteľom mnohých odborov. Najmä vo vzťahu k **religióznej a duchovnej poézii** máme v každom prípade záujem aj o problematiku skúmanú vednými disciplínami (alebo subdisciplínami), akými sú: 1) **teológia**, a to najmä biblická teológia (biblistika vo vzťahu napríklad k žalmom, hymnám, lamentáciám, básnickým aspektom Biblie) a liturgika (teológia liturgie, teológia kultu);

- 2) **filozofia**, najmä filozofia krásy v religióznej poézii, estetika literatúry, axiológia literatúry, filozofia poézie, v širšom zmysle filozofia kultúry: filozofia výchovy, teória komunikácie;
- 3) **literárna veda**, predovšetkým história a teória literatúry a komparatistika všetkých európskych literatúr (religiózna a duchovná poézia v Európe, najmä v jej centre);
- 4) **lingvistika**, zvlášť slovanských národov (jazyk religióznej a duchovnej poézie);
- 5) **slavistika**, najmä vo vzťahu ku kresťanskej poézii slovanských národov;
- 6) **polonistika** (poľská religiózna a duchovná poézia, tiež v nárečových premenách),
- 7) **bohemistika** (česká, moravská a česko-sliezská religiózna a duchovná poézia);
- 8) **slovakistika** (slovenská religiózna a duchovná poézia),
- 9) **ukrajnistika** (ruská, ukrajinská a rusínska religiózna a duchovná poézia);
- 10) **bielorusistika** (bieloruská religiózna a duchovná poézia);
- 11) ďalšie **slovanské filológie** (religiózna a duchovná poézia iných slovanských národov);
- 12) **kulturoológia** (náboženská literárna a umelecká kultúra);
- 13) **pedagogika**, najmä pedagogika kultúry (vrátane pedagogiky umenia a literatúry, pedagogiky umeleckej kultúry, náboženskej kultúry), výchova v oblasti religióznej poézie, výchova kresťanskou poéziou, krásna literatúra v náboženskej výchove, didaktika poézie;
- 14) **psychológia** (vrátane psychológie tvorivosti), psychológie náboženstva, psychológie umeleckej a literárnej religióznej tvorby;
- 15) **historiografia** kultúry, predovšetkým historiografia náboženskej literatúry (história kresťanskej poézie, dejiny knižnej kultúry vo vzťahu k religióznej poézii, dejiny jednotlivých kresťanských náboženských básnikov).

Našu pozornosť sústreďme rovnako na **objekt** (diela religióznej poézie), ako aj na **subjekt** (kresťanský orientovaný básnik, výtvarník tvoriaci religiózne diela), všímame si pôsobenie, tvorbu i osobnosť veriaceho básnika v širokom výskumnom zameraní s možnosťou opisu, analýzy, interpretácie a pochopenia problematiky z rôznych aspektov. Do okruhu výskumného problému uvádzame aj príjemcu náboženských diel, čitateľa Biblie (napr. žalmov, hymien, žalospevov, poetických úryvkov z Písma), ktorý je adresátom všeobecného komunikátu v religióznej poézii (v zmysle zásad teórie komunikácie). Kladieme dôraz na proces vzdelávania prostredníctvom hodnôt religióznej poézie, na proces vzdelávania prostredníctvom kresťanskej beletrie, biblického vzdelávania.

O vysokej profesionálnej úrovni časopisu svedčí aj prítomnosť popredných odborníkov – vedcov v medzinárodnej vedeckej rade z desiatok univerzít rôznych krajín Európy a Ameriky. Máme v úmysle splniť vysoké štandardy národného a medzinárodného bodovania za publikované vedecké články.

Bádateľom z rôznych odborov v oblasti humanitných vied, vedcom rôznych krajín dávame k dispozícii stránky v našom akademickom vedeckom časopise (vedecky recenzovanom). Vyzývame autorov k uverejňovaniu svojich pôvodných textov, ktoré sú výsledkom ich výskumu. Vyzývame autorov aj k publikovaniu recenzií prečítaných odborných kníh, ktoré sú zamerané na otázky kresťanskej religióznej poézie, kresťanskej literárnej kultúry, vzdelávania prostredníctvom poézie a podobných náboženských a kultúrno-vzdelávacích otázok. Časopis je otvorený spolupráci s vedcami (univerzitnými učiteľmi), odborníkmi z praxe, pedagógmi, duchovenstvom i laikmi, zncami kresťanskej kultúry, majúcimi hlbší záujem o konceptuálne a jasné, tvorivé teoretické uvažovanie.

Jazykom väčšiny vedeckých článkov, uprednostňovaným redakciou Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education vo vzťahu k autorským textom, je **angličtina** ako medzinárodný (kongresový) jazyk, ktorý je všeobecne zrozumiteľný, ale zároveň je možné publikovať niektoré texty aj v slovanských jazykoch – poľštine, ruštine, češtine a slovenčine. Chceli by sme spojiť Východ a Západ a informovať o výsledkoch výskumu medzinárodné publikum. Budeme radi, ak budete publikovať v našom časopise. V redakcii sa tešíme na vaše autorské texty, ktoré prijímame priebežne. Pozývame autorov a čitateľov, aby sa oboznámili s jednotlivými rubrikami na našich webových stránkach.

<http://www.religious-and-sacred-poetry.info>

Pozývame vás, vážení čitatelia, aby ste sa zoznámili s celým obsahom – modelom najnovšieho, aktuálneho vydania nášho časopisu Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education. Každé číslo obsahuje dve hlavné časti:

- 1) **rozpravy – články – štúdie – správy z výskumov**, ktoré tvoria jadro nášho časopisu;
- 2) **recenzie – materiály** obsahujúce hodnotiace recenzie kníh a iné materiály, napr. pramene, bibliografie.

Religious and Sacred Poetry je časopisom s voľným (bezplatným) prístupom k obsahu, čo vyplýva zo zásady Open Access (voľný prístup – žiadne obmedzenie prístupu k plným verziám umiestnených materiálov). To pomáha autorom, aby sa podelili o svoje odborné výsledky s celým vedeckým svetom. Naši autori tento princíp pochopili, a preto u nás radi publikujú. Prizývame vás k spolupráci.

Výsledky výskumu, ktoré sme obdržali od autorov po uzávierke posledného, aktuálneho čísla a spĺňajú príslušné kritériá, budú publikované v nasledujúcom čísle. Autori-bádatelia z rôznych krajín môžu svoje články predkladať do ďalších vydaní priebežne. Texty predložené redakcii sú predmetom

procesu vzájomného vedeckého hodnotenia a práce publikované v časopise sú chránené autorským právom.

Časopis *Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education* („Religiózna a duchovná poézia : Medzinárodný štvrťročník náboženstva, kultúry a vzdelávania“) je relatívne nový časopis, založený v roku 2012, ale dobre zakorenený v tradícii latinskej, gréckej a kresťanskej civilizácie vďaka svojmu profilu i výberu spolupracovníkov, vedomých si kresťanských koreňov európskych národných kultúr. Cieľom časopisu je sprístupnenie a šírenie výsledkov výskumu kresťanskej religióznej poézie, realizovanom v rôznych, hlavne európskych, univerzitných centrách v kontexte náboženskom (teologickom), kultúrom (kulturologickom), vzdelávacom (pedagogickom), literárno-umeleckom (literárnovednom), jazykovom (jazykovednom), psychologickom a filozofickom (etickom, estetickom, antropologickom).

Medzinárodnú povahu časopisu *Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education* garantuje nielen mnohonárodnostné zloženie medzinárodnej vedeckej rady, ale tiež autori, predstavitelia mnohých národov, prezentujúci svoje hodnotné texty i originálne, nové a dôležité výsledky svojich výskumov. Náš vedecký časopis má v úmysle neustále rozvíjať spoluprácu s mnohými vysokými školami. Usilujeme sa o vysokú vedomostnú a formálnu úroveň, snažíme sa o vysokú presnosť výskumných postupov, dbáme na interdisciplinárne bohatstvo pohľadov, snažíme sa o pestrosť obsahu časopisu i napriek jeho úzkemu tematickému zameraniu. Vedie nás medzinárodná otvorenosť pri rešpektovaní zásady úcty k idei Európy suverénnych krajín, krajín Európy vzájomne sa dopĺňajúcich, neopakovateľných národných kultúr, Európy latinskej a gréckej civilizácie, Európy kresťanských koreňov, z ktorých vyrastáme ako národné kultúrne spoločenstvo v priebehu dvoch tisícročí odovzdávaného Evanjelia, cez tradície a bohaté dedičstvo cirkvi, ktorá dýcha dvoma časťami pľúc – Východnou a Západnou.

Náš časopis je v podstate stálym medzinárodným, interdisciplinárnym, sociálnym, európskym, nezávislým výskumným projektom venovaným náboženskej a duchovnej poézii. Hodnoty uvádzané v „Religiózne a duchovnej poézii“ sú výrazom uskutočňovania misie, ktorá riadi tvorcov (autorov) a editorov. Poslaním nášho spoločného medzinárodného projektu, spoluvytváraného radou akademikov, je dať čitateľom k dispozícii časopis, ktorý poskytuje a uvádza do obehu na európskej i celosvetovej úrovni vedecké výskumné poznatky týkajúce sa kresťanskej religióznej a duchovnej poézie. Doposiaľ nebol založený žiadny vedecký časopis s podobným tematickým profilom (nie je uvedený v zozname medzinárodných časopisov, vrátane európskych). Redakcia spolu s autormi túži po vyplnení tejto medzery, po zriadení špecializovaného výskumu, po zaplnení „bieleho miesta“ v humanitných odboroch.

Náš časopis je vydávaný predovšetkým v prvotnej elektronickej podobe prístupnej na internete (voľný prístup) a okrem toho v druhej tlačenej podobe. Budeme sa usilovať o dosiahnutie vysokého statusu časopisu nielen v národnom (poľskom) parametrickom hodnotení Ministerstva vedy a vysokého školstva, ale tiež o dosiahnutie pozície v zozname European Reference Index for Humanities (ERIH – Európsky referenčný index pre humanitné odbory).

Myšlienka vytvoriť vedecký časopis, ktorý by poskytoval platformu poznatkom z literárnej vedy, kulturológie, teológie a pedagogiky, humanitných a príbuzných odborov, vznikla v roku 2010 u zakladateľa časopisu, učiteľa a historika umenia z Jagellonskej univerzity v Krakove, dr. Marka Mariusze Tytka. Tento nápad podporil emeritný profesor UJ, literárny vedec, pedagóg a kulturológ prof. Bogusław Żurkowski, ktorý sa postavil na čelo medzinárodnej vedeckej rady periodika. Časopis *Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education* bol založený 3. mája 2012 v Krakove. Prvý redakčný tím, okrem dvoch vyššie spomenutých vedcov, v súčasnosti pozostáva z nasledujúcich poľských učencov: prof. UKSW dr hab. Wojciech Feliks Kudyba (literárny vedec), prof. UJ dr hab. Maciej Jan Urbanowski (literárny vedec), prof. KUL JPII dr hab. Piotr Juliusz Jaroszyński (filozof kultúry, zástupca tzv. Lublinskej filozofickej školy), prof. UMCS dr hab. Anna Marta Żukowska (pedagogička, historička výchovy umením), prof. UŚ dr hab. Urszula Jolanta Szućcik (psychologička tvorivej práce), s. prof. UPJPII dr hab. Adelajda Sielepin (teologička, liturgistka), kňaz dr hab. Roman Bogacz (teológ, biblista, katolícky kňaz), prof. AGH dr hab. Adam Michał Nodzeński (štatistik), dr Barbara Krystyna Niemiec (lingvistka, pedagogička); z Českej republiky doc. [dr hab.] PhDr. Libor Martinek, Ph.D., prof. UW: (literárny vedec, prekladateľ); zo Slovenska doc. dr. Marián Andričík (prekladateľ, literárny vedec), dr. Ivica Hajdučeková, Ph.D. (literárna vedkyňa); z Ukrajiny: prof. dr hab. Svitlana Ivanivna Krawczenko (literárna vedkyňa), z Bieloruskej republiky doc. dr Eugeniusz Arkadejowicz Pańków (literárny vedec) a doc. dr Olga Eugenijewna Pańkowa (literárna vedkyňa). Sme otvorení vedeckej redakčnej spolupráci a v budúcnosti bude redakčná rada v prípade potreby rozšírená o ďalších odborníkov (zoznam redaktorov nie je uzatvorený).

Vznik časopisu bol reakciou medzinárodného vedeckého spoločenstva na súčasnú krízu humanitnej literatúry. Zakladacia listina časopisu uvádza, že časopis je založený ako medzinárodný vedecký štvrťročník na základe ustanovení, ktoré sú v súlade s učením rímskokatolíckej cirkvi. Od počiatku je profil časopisu jednoznačne interdisciplinárny pri zachovaní rovnováhy medzi filologickými vedami, pedagogikou, psychológiou, kulturológiou, teológiou a filozofiou. Funkcie šéfredaktora sa v máji 2012 ujal dr. Marek Mariusz Tytko.

Časopis, i keď vznikol vo vedeckom prostredí univerzity v Krakove, nie je spojený iba s jednou univerzitou, ale od začiatku spája univerzitné strediská mnohých krajín Európy. V tomto zmysle ide o medzinárodnú spoluprácu mnohých

vedcov, prezentujúcich výsledky výskumov realizovaných predovšetkým v akademických centrách strednej Európy a zahrňujúcich niekoľko humanitných odborov. Tematický záber časopisu je uvedený v jeho titule a ten určuje rámcový profil periodika. Od začiatku existencie časopisu sme zároveň vytvorili profesionálnu webovú stránku v niekoľkých jazykoch: poľštine, angličtine, ruštine, bieloruštine, češtine, slovenčine a ukrajinčine (iné jazyky na webe nie sú vylúčené, sme otvorení budúcej spolupráci). Profesionálna elektronická verzia časopisu je upravená tak, aby každá národná (jazyková) webová stránka odkazovala na rovnaký obsah časopisu, umiestnený v súbore vo formáte pdf (PDF), aby bolo možné vyhľadávanie a sťahovanie z ľubovoľného miesta na svete prostredníctvom internetu: <http://www.religious-and-sacred-poetry.info>

Marek Mariusz Tytko

Šéfredaktor

(Preložila Ivica Hajdučeková)

Key words:

religious poetry, sacred poetry, literature, culture, education, scholarly periodical, religious literary culture, Slavic philology, Christian culture

Bibliography:

“Religious and Sacred Poetry: An International Quarterly of Religion, Culture and Education”. Edited by Marek Mariusz Tytko. Year 1: 2013. Volume 2 (2). April – May – June 2013.